

Първитѣ потурчвания въ Сливенѣ сж станали при прѣвземането на града. Първиятъ примѣръ за религиозно ренегатство се даде отъ болеритѣ. Самъ Шишмановиятъ синъ прие исляма и можемъ си прѣдстави какво е било впечатлението и примѣрътъ отъ това безнравствено начало върху подолнитѣ и немощни българи. Най-добритѣ военни, държавнически сили на Турция бѣха потурчени християни. А извѣстенъ е резултатътъ отъ събирането на християнскитѣ чада, потурчвани и възпитвани въ калѣнъ боененъ духъ — тѣй нарѣченото еничерство. Както и трѣбаше да се очаква, дюнметата бѣха по-фанатици отъ самитѣ турци или мухамедани. Самъ Брокеръ ни разправя (въ началото на XV-я вѣкъ) за единъ потурченъ българинъ, когото той срѣщналъ въ М. Азия на пѣтъ за кяабето (Мека). Тоя българинъ мѣрлялъ и давалъ урокъ по мухамеданството на самитѣ турци.

Съ падането на Сливенъ и заселването на турцитѣ тукъ, потурчванията не сж липсвали, но не сж били масови, а само поединични. На първо мѣсто, нека споменемъ прѣданието за потурчени въ Сливенъ първенци, произведени въ заими или диші заими. Потурчването е станало насила и датира още отъ падането на Сливенъ. Отъ загатването, че тия първенци се рѣшили на тая крайностъ за да запазятъ владѣнията си въ сливенско — се види, че тѣ сж били мѣстни боляри. За подкрѣпа на това е и сказанието за болярката Дража, за нейнитѣ потомци, между които е нѣкой си Арифъ ага, живущъ въ Сливенъ до прѣди единъ вѣкъ. Впрочемъ, още и отъ втората версия за Дража, какво тя била богата вдовица съ едничѣкъ синъ, и че ѝ прѣдложили: или да даде извѣстна сума или да потурчатъ сина ѝ, — се вижда, че поединичнитѣ тукъ насилни потурчвания не сж били рѣдки. Но и тукъ трѣба да изповѣдаме, че писменни или устни данни за потурчени сливенски сѣмейства прѣзъ XV-я вѣкъ ни липсватъ. За по-нататъшнитѣ потурчвания, до края на XVIII-я вѣкъ, можемъ да сждимъ отъ станалитѣ потурчвания въ

стиянски“ или „грѣцки“. Българитѣ участвуваха въ голѣмото революционно движение прѣзъ 1821 г. не като българи, а като християнски борци за вѣра, откъдѣто и терминътъ „завѣра“=възстание, — възпѣто съ това име въ български, ромжнски и сръбски пѣсни.